Č.j. VP/S 51b/00-160 V Brně dne 13. října 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 25.9.2000 na základě žádosti Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, ze dne 22.9.2000, č.j. 19547/2000, podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro Návrh Státního programu podpory cestovního ruchu, rozhodl takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory se podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře pro podprogram č. 2 s názvem „Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury“, vypsaný pro rok 2001, v rámci Návrhu Státního programu podpory cestovního ruchu, ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků

p o v o l u j e

za těchto podmínek:

1. celková míra veřejné podpory pro jednotlivé projekty vymezené v rámci podprogramu č. 2 s názvem „Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury“ nepřekročí 50% celkové hodnoty investičních nákladů vhodných na poskytnutí podpory vztahujících se k realizovanému projektu. Investiční náklady vhodné pro poskytnutí veřejné podpory jsou tvořeny náklady na nákup pozemků a přípravu staveniště, náklady na pořízení budov, náklady na nákup strojů a jejich instalaci. K nákladům vhodným na poskytnutí podpory lze připočítat náklady na nákup nehmotných aktiv ve výši 25% hodnoty investičních nákladů vhodných na poskytnutí podpory. Náklady na nákup nehmotných aktiv jsou tvořeny patenty, operativními nebo patentovanými licencemi na know-how a nepatentovanými know-how
2. shora uvedenou míru veřejné podpory specifikovanou v podmínce č. 1 je možno navýšit o dalších 15 procentních bodů v případě, že veřejná podpora je poskytnuta ve prospěch malých a středních podniků

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 25.9.2000 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), kterou podalo Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. V žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory bylo žádáno o posouzení programu veřejné podpory s názvem „Státní program podpory cestovního ruchu“. Při posuzovaní veřejné podpory Úřad zároveň vycházel z koncepčního materiálu „Návrh státního programu podpory cestovního ruchu“, který obsahuje čtyři podprogramy. Vzhledem k věcné rozdílnosti jednotlivých podprogramů a rozdílnému způsobu posouzení je vydáno pro každý podprogram samostatné rozhodnutí.

I. *Podklady pro rozhodnutí*

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů :

1. žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře
2. přílohy k žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře
3. podprogramu č.2: „Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury“ (dále jen „Program podpory“) vycházejícího z koncepčního materiálu s názvem „Návrh Státního programu podpory cestovního ruchu“

II. *Údaje získané z žádosti o povolení výjimky*

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
- kontaktní osobou je Ing. Marie Vitáková, zaměstnankyně Ministerstva pro místní rozvoj České republiky
- názvem veřejné podpory je „Státní program podpory cestovního ruchu“
- jedná se o nový program podpory se zaměřením na rozvoj lázeňství ve městech a obcích se statutem lázeňského místa
- jedná se o sektorový program pro rozvoj cestovního ruchu
- formou poskytnutí veřejné podpory je přímé poskytnutí finančních prostředků
- přibližný počet příjemců veřejné podpory podle „Státního programu podpory cestovního ruchu“ je 101 až 500 příjemců

III. *Vymezení účastníka řízení*

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je v souladu s § 3 písm. c) ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky .

IV. *Vymezení pojmu*

Malým a středním podnikem se rozumí podnik, který podniká a má sídlo na území České republiky a který má méně než 250 zaměstnanců, má čistý obrat za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahující 1450 mil. Kč nebo celková aktiva nepřesahující 980 mil. Kč a který splňuje podmínky nezávislosti. Nezávislostí se rozumí stav, kdy

žádný jiný subjekt, který nesplňuje definici malého a středního podniku, nemá 25% nebo vyšší podíl hlasovacích práv v podniku.

V. *Situace na trhu cestovního ruchu v České republice*

Cestovní ruch je důležitou součástí národního hospodářství každého státu, hraje důležitou roli v revitalizaci hospodářsky slabých a strukturálně postižených území, kde působí jednak jako stabilizační faktor a jednak jako nástroj ekonomického rozvoje regionu. Rozvoj cestovního ruchu v České republice působí plnohodnotně na proces ekonomické transformace, výrazně přispívá k řešení problematiky nezaměstnanosti (v současné době představuje cestovní ruch cca 9% celkové zaměstnanosti) a k tvorbě hrubého domácího produktu (podílí se cca 9 – 11%). Česká republika se řadí mezi standardní turistické země s mnoha přirozenými turistickými atraktivitami a turistickými centry. Rozvoj cestovního ruchu je závislý na úrovni inovací, kvalitě poskytovaných služeb a nabídce nových produktů cestovního ruchu.

Vzhledem k tomu, že Česká republika disponuje nízkou kvalitou základních a doplňkových služeb cestovního ruchu, nedostatečnou infrastrukturou a nabídkou produktů cestovního ruchu a že poprvé od roku 1993 došlo k poklesu v počtu zahraničních návštěvníků a snížení devizových příjmů z cestovního ruchu, je nutné podpořit další rozvoj podnikání v cestovním ruchu a zvyšovat jeho konkurenceschopnost, využít významu aktivit cestovního ruchu pro rozvoj malého a středního podnikání, zkvalitnit infrastrukturu cestovního ruchu a rozšířit nabídku a kvalitu základních a doplňkových služeb cestovního ruchu.

VI. *Charakteristika programu veřejné podpory s názvem „Státní program podpory cestovního ruchu“*

Na základě programového prohlášení vlády z roku 1998 byla zpracována Koncepce státní politiky cestovního ruchu České republiky, kterou vláda České republiky schválila usnesením č. 717 ze dne 14.7. 1999. V tomto dokumentu je hodnocen význam cestovního ruchu pro ekonomiku České republiky a jsou stanoveny podmínky pro jeho další rozvoj, zvýšení a zkvalitnění státní propagace a informovanosti o České republice v zahraničí, včetně stanovení forem finančních podpor u aktivit v oblasti cestovního ruchu. Podpora rozvoje cestovního ruchu je rovněž jednou ze sektorových a regionálních priorit Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2000 až 2006, jehož návrh schválila vláda usnesením č. 714 ze dne 14.7. 1999 a poslední znění pak usnesením č. 14 ze dne 5.1. 2000. Součástí Národního rozvojového plánu je Sektorový operační plán cestovního ruchu, ve kterém jsou tyto priority specifikovány jako podpora rozvoje malého a středního podnikání v cestovním ruchu, tvorba nových pracovních příležitostí, tvorba nových produktů cestovního ruchu a regionálních produktů cestovního ruchu, příprava lidských zdrojů pro oblast cestovního ruchu, zvýšení a zkvalitnění rozsahu propagace a informovanosti o České republice v zahraničí a zřízení satelitního účtu cestovního ruchu. Usnesením vlády České republiky č. 682 ze dne 12.7. 2000 byla schválena Strategie regionálního rozvoje České republiky, v bodě II. tohoto usnesení, týkajícího se koncepční a programové podpory regionálního rozvoje, bylo mimo jiné uloženo předložit vládě návrh programu podpory cestovního ruchu, financovaného od roku 2001 ze státního rozpočtu, z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, a to při přípravě státního rozpočtu na rok 2001.

Podpora poskytnutá v rámci Programu podpory přispěje k rozvoji malého a středního podnikání v oblasti cestovního ruchu, bude určena vlastníkům lázeňské infrastruktury na pořízení hmotného nebo nehmotného investičního majetku a na rekonstrukci a modernizaci hmotného investičního majetku bezprostředně souvisejícího s realizací projektu. Konkrétní projekty budou posuzovány z hlediska zabezpečení hlavních podmínek Státního programu podpory cestovního ruchu a konkrétních kritérií Programu podpory, významu projektu a reálnosti podnikatelského záměru, včetně jeho účelnosti z hlediska daného regionu, kde bude realizován. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky zpracuje a schválí zásady a podmínky účasti v podprogramech a financování podprogramů a bude zpracovávat žádosti o podpory a rozhodovat o jejich poskytnutí.

VII. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.
Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“)).
Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků.
V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že

zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Vzhledem k tomu, že:

a) se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, které je navrhovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. d) zákona o veřejné podpoře
b) tato výhoda zvýhodňuje určité podnikání, neboť poskytnutá veřejná podpora umožní příjemci veřejné podpory, podnikajícímu v oblasti cestovního ruchu, snížit náklady na realizaci projektu, které by musel na tento projekt vynaložit, čímž je příjemci veřejné podpory poskytnuta výhoda na úkor jiných konkurujících společností,
c) hrozí narušení hospodářské soutěže, neboť poskytnutí veřejné podpory povede k posílení finanční pozice a rozšíří finanční možnosti příjemce veřejné podpory, vzhledem k jeho konkurentům, kteří veřejnou podporu neobdrží
d) poskytnutím výhody, která je zaměřena na další rozvoj cestovního ruchu, může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie tím, že umožní příjemci veřejné podpory podnikajícímu v oblasti cestovního ruchu rozšířit nabídku produktů cestovního ruchu určenou turistům s pozitivním vlivem na zvyšující se návštěvnost a poptávku po těchto produktech v podporovaných oblastech,

jde o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti výše uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s následujícím předpisem ES, jímž jsou:

Pravidla pro národní regionální podporu – publikovaná v Official Journal C 74, 10.3.1998

Pravidla pro národní regionální podporu (dále jen „Pravidla“) v čl. 1 stanoví, že regionální podpora je určena méně rozvinutým regionům. Je realizována podporou investic a vytvářením pracovních příležitostí. Výjimečně může být v regionech přicházejících v úvahu podle derogace čl. 87 odst. 3 písm. a) poskytnuta i operativní podpora, tj. podpora zaměřená na snížení běžných nákladů firmy.
Podle čl. 64 odst. 4 (a) Evropské dohody je po dobu prvních 5 let po vstupu v platnost Evropské dohody na celou Českou republiku pohlíženo jako na oblast Společenství uvedenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení Evropského společenství, s tím, že uvedená výjimka může být prodloužena o dalších 5 let.
K prodloužení výjimky došlo rozhodnutím Rady přidružení č. UE – CZ 1703/00 ke dni 1.1.1997. Dle § 5 písm. a) zákona o veřejné podpoře Úřad může povolit výjimku ze zákazu veřejné podpory podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře u veřejných podpor, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností, tj. veřejné podpory regionálního charakteru.
Zákaz poskytování veřejné podpory stanovený v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře a povinnost poskytovatele nebo navrhovatele veřejné podpory podat žádost o povolení výjimky podle § 6 zákona o veřejné podpoře se nevztahují na podpory malého rozsahu, vymezené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o veřejné podpoře. Jedná se o poskytování veřejných podpor, jejichž výše nepřekročí v období tří let ode dne prvního poskytnutí podpory malého rozsahu částku v Kč odpovídající 100 000 EUR v přepočtu kurzem

devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou platným ke dni prvního poskytnutí dané veřejné podpory.
Čl. 4.1. Pravidel stanoví, že předmětem regionální podpory je zajistit tzv. počáteční investici nebo vytvořit pracovní příležitosti, které souvisí s investicí. Za počáteční investici se dle článku 4.4. Pravidel rozumí investice do fixního kapitálu týkající se založení nového podniku, rozšíření stávajícího podniku nebo zahájení činnosti související se základní změnou výrobku nebo výrobního procesu u existujícího podniku (cestou racionalizace, diverzifikace nebo modernizace).
Čl. 4.2. Pravidel požaduje, aby podíl příjemce z vlastních zdrojů na financování podporované investice činil minimálně 25 %.
Čl. 4.6. Pravidel stanoví, že k nákladům vhodným na poskytnutí podpory lze připočítat hodnotu investice do nehmotných aktiv, která jsou tvořena patenty, operativními nebo patentovanými licencemi na know-how a nepatentovanými know-how, za podmínek, že tato nehmotná aktiva budou využívána výhradně příjemcem veřejné podpory, bude na ně pohlíženo jako na amortizovatelné statky, budou zakoupena od třetích subjektů za tržní cenu, budou zahrnuta do aktiv příjemce veřejné podpory a budou užívána v podniku, který obdržel veřejnou podporu, po dobu nejméně 5 let.
Čl. 4.10. Pravidel obsahuje podmínku, že investice musí být zachována po dobu nejméně 5 let.

Úřad vycházel ze skutečnosti, že veřejná podpora, která je zaměřena přímo na rozvoj cestovního ruchu, nebyla v minulosti na území České republiky na základě žádného programu podpory poskytována. Tyto cíle byly naplňovány pouze v omezené míře prostřednictvím státních programů podpory malého a středního podnikání, regionálních programů podpory a Programu obnovy venkova. Úřad dospěl s přihlédnutím k celkovému plánovanému objemu veřejné podpory cca 300 mil. Kč, která bude poskytnuta na základě Státního programu podpory cestovního ruchu a k plánovanému počtu příjemců veřejné podpory (101-500 příjemců) k závěru, že veřejná podpora poskytnuta v rámci Programu podpory výrazně nezmění obchodní podmínky mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie. Úřad dále přihlédl k zaměření Programu podpory, který bude sledovat rozvoj malého a středního podnikání v oblasti cestovního ruchu, vytváření nových pracovních příležitostí a tak povede k rozvoji regionu s mimořádně nízkou životní úrovní a vysokou nezaměstnaností. Rozvoj cestovního ruchu povede k rozvoji i ostatních podnikatelských aktivit v podporovaném regionu. Z obdobných hledisek Evropská komise posuzovala a schválila veřejnou podporu pro regiony Miesbach a Landsberg, která také obsahovala podporu cestovního ruchu (Rozhodnutí Komise č. 87/15/EEC ze dne 19.2. 1986, publikované v Official Journal L 012).
V České republice by cestovní ruch, který je doposud jednou z nejméně rozvinutých oblastí ekonomiky ve srovnání s ostatními členskými státy Evropské unie a jejich regiony, mohl hrát v budoucnu důležitou roli v rozvoji národního hospodářství.

Se všech shora uvedených důvodů Úřad povolil výjimku ze zákazu veřejné podpory pro Program podpory s podmínkami podle § 5 písm. a) zákona o veřejné podpoře.

VIII. *Závěr*

Dne 5.10.2000 bylo účastníku řízení podle § 23 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, umožněno nahlédnout do spisu a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jejich doplnění.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
k rukám Ing. Marie Vitákové
Staroměstské nám. 6
110 15 Praha